

De Commissie Toekomst Accountancysector
Digitaal verzonden

Datum : 31 oktober 2019
Kenmerk : NOREA / AB2019-67
Betreft : Reactie NOREA n.a.v. Voorlopige Bevindingen Commissie Toekomst
Accountancysector

Geachte leden van de Commissie Toekomst Accountancysector,

NOREA, de beroepsorganisatie van IT-auditors, heeft met belangstelling kennis genomen van uw 'Voorlopige Bevindingen', zoals gepubliceerd op 1 oktober 2019. Graag maken we wederom gebruik van de geboden gelegenheid voor onze reactie, waarbij we met name ingaan op de bevindingen in samenhang met de punten die in onze eerste reactie (d.d. 22 april 2019) zijn genoemd:

1 Structuurveranderingen voor de accountant kunnen ook consequenties hebben voor de experts waarmee hij samenwerkt

Mogelijke veranderingen in de structuur van de accountancy zullen ook consequenties hebben voor de (verhouding met de) experts/specialisten waarmee de accountant samenwerkt. In dat verband willen wij op een drietal van uw observaties ingaan.

Allereerst is uw observatie (134) uitermate relevant, waarin u opmerkt dat de samenstelling van de controleteams verandert. Mede op basis van het door u aangeduide rapport van het World Economic Forum, wordt terecht opgemerkt dat Big Data Specialists, Data Analysts of Information Security Analysts een belangrijker rol krijgen in een controleteam. De door u genoemde voorbeelden van expertises zijn vertegenwoordigd in het kennisdomein van IT-auditors (register edp-auditors). IT-auditors zijn bij de meer complexe controles standaard onderdeel van de controleteams. Wij denken dat het goed is dit aan te scherpen in het eindrapport.

Ten tweede vinden wij ook de observatie (137) van belang. De commissie wijst daarbij onder meer op het feit dat controlestandaarden niet altijd lijken aan te sluiten bij de technologische mogelijkheden, terwijl de commissie ervan overtuigd is geraakt dat technologische mogelijkheden een grotere bijdrage kunnen leveren aan een effectievere en efficiëntere –dus een kwalitatief hoogwaardigere– accountantscontrole. Wij onderschrijven

uw advies / oproep voor innovatie en (meer) wetenschappelijk onderzoek. In het perspectief dat IT een belangrijke factor daarin zal zijn, verwachten wij dat andere professionals, zoals IT-auditors, een zinvolle bijdrage kunnen en moeten leveren.

Tevens is de observatie (126) van belang waarin wordt geconcludeerd dat de commissie vooralsnog geen bijzondere reden ziet waarom de controle van niet-financiële informatie tot het wettelijk prerogatief van de accountant zou moeten behoren. Wij onderschrijven dit en herkennen dit in de dagelijkse praktijk. De praktijk is dat IT-auditors in de dagelijkse praktijk de (eind-) verantwoordelijkheid dragen voor niet-financiële assurance-opdrachten in samenhang met informatietechnologie, terwijl de impact van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatieverstrekking op de financial audit evenmin onderschat mag worden. Wij denken dat het goed is om dit specifiek te benoemen in uw eindrapport.

2 In de opleidingen tot accountant en in de permante educatie zouden digitalisering en IT sterker opgenomen mogen zijn

De commissie constateert dat diverse ontwikkelingen op de sector afkomen die vragen om integratie in de opleiding en de (permanente) educatie. Dan gaat het bijvoorbeeld om de technologische ontwikkeling, maar ook om de toenemende aandacht voor continuïteit en fraude. De commissie meent dat de opleiding en permanente educatie ervoor zorg dienen te dragen dat er voldoende openbaar accountants beschikbaar zijn, die beschikken over de juiste kennis en vaardigheden (140). Nederlandse accountants enerzijds en Nederlandse IT-auditors anderzijds zijn in de wereld alom gerespecteerd om hun respectievelijke niveau van opleiding, kennis en kunde. Het is zonder meer terecht dat de commissie aandacht vraagt voor de opleiding en permanente educatie van de accountant om ook in de toekomst een kwalitatief hoogwaardige beroepsgroep te bevorderen. Wij denken dat de verdere opname van (de controle van) IT in het opleidingscurriculum en permanente educatie daar zeker aan zal bijdragen. Tegelijkertijd constateren wij ook dat de controle van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatiebeveiliging gedegen expertise en ervaring vraagt. En hoewel wij een verbreding van de opleiding en permanente educatie van accountants op het gebied van IT toejuichen, denken wij dat met name ook samenwerking met of integratie tussen accountants en andere professionals en/of disciplines noodzakelijk zal zijn. Wij denken dat een nadere uitwerking van deze denkrichting een waardevolle toevoeging aan uw rapport kan zijn.

Uiteraard zijn we wederom en desgewenst graag bereid tot nader overleg.

Met vriendelijke groet,

Jeroen Biekart RE,

Voorzitter van het bestuur van de Nederlandse Orde van Register EDP-auditors